

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Triumphvs Sacer Sanctorvm

Halloix, Pierre

Antverpiæ, 1617

Ad Lectorem à fide extraneum Prologus Galeatus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44013

*& aliena bona nullo veri possessoris detrimento
tui iuris facere valeas : nimirum si de secundis
ei successibus gratulere : si letis oculis copiarum
incrementa aspicias , si eorum largitorem Deum
laudes ac predices. Cum huiusmodi ergo aurea
celestisq; originis caritate ut ad spectaculum
exhibendi mox in hac velut arenam chartaceam
triumphi TERENCEIANI iam olim in
caelo acti , nunc autem in urbe Duacensi post
multa seculorum curricula felicibus ipsorum
Diuorum auspicijs repetiti , benignus adsis , te
inuito , atque ut pompam apparatusq; uni-
uersum exporrecta fronte inspicias , rogo. Ita
amicus Dei & Sanctorum sis & viuas.*

Ad Lectorem à fide extraneum
Prologus Galeatus.

VT rudis est atque inconsiderati ea modo
quæ ante pedes sunt , interq; manus , at-
tendere , usque herere solis & immorari : ita
sapientis & circumspècti , ea quæ accidere in fu-
turum possunt , multo antè prospicere , longeque
adhuc abstantibus incommodis certam animi
providentiã occurrere. Unde ego futurum præ-
cogitans , ut hic libellus (qui quanto minor ,
tanto iniuriæ propior) in nonnullorum à fide
riti-

ritibusq; nostris extraneorum manus atque oculos, res novas, ut sit, ac recentes (qualis hæc est adhuc planè mustea) facile dispergendo deuoluatur, cautum ei maturè venio, ut ne quid à quoquam aliena vel regionis vel religionis detrimenti capiat. Quare quod illum magnorum Philosophia principum ducem atq; antesignanum Socratem, siue, ut Seneca Philosophus vere appellat, perpeffitium senem dixisse olim memini, cum à nescio quo impactum sibi in caput colaphum accepisset; Graue hoc in vitâ esse, quòd nescirent homines, quando in publicum sibi cum galeâ prodeundum foret. Hoc ego tum vel maximè cum de sanctorum reliquis sermo instituendus sit, locum habere arbitratus, propterea caput galeâ munire, & prologo uti galeato è re meâ indicavi. Amo enim quidem patientiam Socratis, sed amplector providentiam, quâ & ipsum usurum fuisse hand dubito, si quid tale quale euenit, sibi euenturû presensisset. Merito itaque teneram huius libelli frontem galeâ premo, & omnem vestrarum, ô B. TERENTIANE & tu quisquis es eiusdem Martyrii consors, ignorete in terris, scripte in celis, omnem inquam vestrarum reliquiarum honorem contra quicumq; impugnare voluerit breuiter strictimq; propugno. Quis autem impugnare ausus? Gentilissime, & (ut loquitur Tertullianus)

AD LECTOREM. 15

nus) caca vivens? nempe qui & suorum ossa atque cineres sepe relegerit, studiosè tumularit, delubro: arâ, flamine instruxerit, ornarit, consecrarit. Iudæus? qui Prophetarum sepulcra curiosè fabricarit, religiosè honorarit, sollicitè conseruarit. Hereticus? qui non corpora tantùm, sed & vestes atque vestigia, imò umbras ipsas sanctorum salutareis egris fuisse in scripturis sacris (nam se alijs fere oppugnari armis non sinit) sepe numero legerit. Nisi fortè nobis ad verum Deum honores sanctorum referentibus non licebit, quod istorum nonnullis immuta simulacra, alijs in falsos atque fictos & Deos non Deos licuit. Abstinebunt sanè gentiles nostra laceffere, qui vestigium Herculis, ossa Euripidis, chlamydem Alexandri magni, infinita alia suorum aut regum aut maiorum cimelia in precio & honore habuerunt. Cauebunt Iudæi Sanctorum insultare corporibus, qui corpus Moysi Angelicis manibus sepultum, qui pallio Helie scissas ab Eliseo aquas, qui ossium Elisei attactis mortuum vite redditum meminerunt. Sed Heretici quidnam? Vereor sanè, ut qui à nullis unquam sacris profanas manus temperarunt, ne his quidem, si possint, temperent. Quod tamen & in his & in illis minus mirarer, nisi & isti imaginem Caluini de collo suspendissent, & hi capacem Lutheri scyphum, arguat amque cit haram & alio-

rum alia palati sensuumq; irritamenta in delicijs & Deorum loco perinde atque ventrem habuissent. At enim quæ ratio res inanimas & orba sensu corpora honore & amore dignandi? qui fons? quæ origo moris huius atque consuetudinis? Si ex amore & admiratione dixerò, ne unus quidem, ut opinor, vel Philosophorum contradixerit vel barbarorum: Si sanctitatem & Dei amicitiam allegaro, iam omnes bonos mihi astipulatores fecero. Utrumq; sanè dicatur. Nam hoc in primis naturæ atque sanguinis affectus in amore exprimit, ut quos olim caros habuerimus, horum monumenta & memorias (ut ille $\mu\upsilon\eta\mu\acute{o}\sigma\upsilon\upsilon\upsilon\upsilon$ sui sodalis) magnè pendamus, seruemus, amplectamur, reuisamus identidem, atque exosculemur. Cuius rei exempla si quis requirat, cum alij autores multum Poëta ipsi & ciendorum & exprimendorum affectuum potentissimi abundè gentilibus suis suppeditauerint: Ceteris usus ipse mosque quotidianus. Certè de M. Antonino Imp. (ut ab uno discantur omnes) ita Iulius Capitolinus: Tantum autem honoris, inquit, magistris suis detulit, ut imagines eorum aureas in larario haberet, ac sepulcra eorum aditu, hostijs, floribus semper honoraret. Possem plura huius generis, si necesse foret, commemorare: sed quia vis amoris sat nota est, hoc uno sum contentus. Nam ad virtutis admirationem, amo-

ris germanam malo adhaerescere. Hanc propter Ponticus ille Mithridates Phrygiam ingressus, Alexandri diuersorium requisitum, ibiq; boni ominis pretextu pernoctauit. Hanc propter Pompeius magnus suum de illo Mithridate triumphum chlamyde indutus Alexandri peragere voluit. Hanc propter eiusdem Alexandri corpus Augustus Imperator videre unum & solum concupiuit, alia noluit. Hanc propter Vibius Rufus homo patritius sellam Iulij Caesaris, in qua sedere is solitus erat, quia iam ipse possideret, glorie suae ansam, vane quidem, sed tamen fecit. Hanc propter Caius Caligula Imperator Alexandri item magni thoracem è conditorio eius requisitum appetitu laudis gestauit. In quibus sane omnibus non admirationis significationem, sed amoris duntaxat errorem reprehendo, & si vera in ijs quos colebant virtus fuisset, non umbra virtutis, laudarem magis factum, quam reprehederem. Sed ad sepulcra prophetarum atque Martyrum, in quibus non dubia virtus & Dei amor fuit, quis erit tam excors, tamq; impius, qui non pias peregrinantium atque inibi diuersantium affectiones probet? Quis non eorum corpora, vestes, utensilia omnia, adeoq; instrumenta & signa martyrij atque virtutis, tanti, quanti olim maiores nostri fecerunt, pendat atque aestimet? Nam plus profecto rationis fuit, ut aut

*D. Hiero. S. Antonius Diui Pauli Eremita palmatam
 l. 3. epist. vestem, aut D. Athanasius Sancti Antonij
 in vita S. melotem indueret, quam vel Augustus ille
 Paul. E- nihil, præter appellationem, augustum habens,
 remitt. Alexandri homicida & temulenti thoracem,
 vel Pompeius temerarij eiusdem & delicijs
 fracti adolescentis chlamydem sibi ad trium-
 phi magnificentiam circummyceret. Et plus causse
 inuenit Ecclesia Catholica, quam obrem Diui
 Petri cathedram, seu Romanam velis, seu An-
 tiochenam, custodiret & in auctoritate esse fa-
 ceret, quam stultus ille Rufus aut Iulij Cesaris
 omnium mortalium ambitiosissimi sellam, aut
 sessionem ipse suam extolleret. Quis porro ad-
 huc est repertus tam impos mentis, & animi
 vacuus, ut vitio verteret Magno illi Con-
 stantino Crucem illam cælitus ostensam, ca-
 stris suis prolatam, militum robur, victo-
 ria causam, triumpho materiam. Ego vero
 ne Theodosij quidem factum aut irriserim,
 aut improbarim, imò eternam potius memoriam
 dignum existimarim, qui contra Eugenium
 tyrannum mouens, non modo imagini Herculis,
 quam iste castris præferebat suis, veneranda
 Crucis signum opponi ac præportari iussit; sed
 etiam Iohannis Monachi viri sanctissimi ba-
 culum pro hastâ, epomidem pro galeâ suscepit
 atque induit. Ac ne huius facti aut milites pu-
 deret, aut principem poeniteret, Eugenij exer-
 citum*

*Cedrenus
 in Theo-
 dosio.*

citum vniuersum deleuit, ipsum Eugenium
 vinum cepit. Neque sanè diffiderim, si quando
 cum hostibus fidei veniendum ad manus fue-
 rit, vestris ô T E R E N T I A N E, & tu eius
 consors Dei amice, minimè, inquane, diffide-
 rim vestris, quæ studiosè asseruamus ac piè co-
 limus, antelatis in acie pignoribus totas ho-
 stium copias sterni ac profligari posse. Adeo illa
 pro bonis ancilibus duco. Sed ut orationis filum
 recolligam, amore & admiratione ad ossa san-
 ctorum Martyrum querenda & colenda pulsi
 sumus: amore quem à Deo & propter Deum
 hausimus: admiratione quam ex eorū inuicto
 animi robore ac fortitudine concepimus. Cuius
 quidem rei satis id signi esse potest, quod nullo
 nobis alio, quàm fusi pro Christo sanguinis ti-
 tulo noti sint. Nam alterius tantum nomen
 scimus, alterius ne nomen quidem: sed fuisse
 martyres, tum ipsum S. Priscilla cœmeterium
 in quo ferè tales condebantur, tum certissima
 sepulcris antiquitùs apponi solita martyrii si-
 gna atque indicia summo Ecclesie Patri nota
 atque approbata (de quibus paulo postea fu-
 sius) fidem fecerunt. Itaq; & sanctitatis &
 amicitie cum Deo respectu, eos colimus &
 veneramur, nec eos tantum, sed & corpora
 eorum, & ossa, & cineres & capsas, quorum
 omnium contactu nonnulla sanctitudo (ut
 ante nos maximi & sanctissimi Patres tam

Græci quàm Latini, ut post videbitur, docuerunt) velut è perenni quodam gratiarum fonte ubertim emanat. Nam sanitarum quidem miracula ad sanctorum tumulos & aras, tot & tanta omnibus sæculis patrata sunt, ut post ecclesiasticos scriptores, qui his abundant, & presertim D. Augustinum de ciuitate Dei, & Gregorium Turonensem de gloria martyrum, qui toti fere in eo sunt, videri putidum possit de his fusiùs agere velle. De se quidem testis est Prudentius D. Hieronymo equalis, ad aram, ubi reliquie erant S. Hippolyti martyris, quoties orauerit, toties animi corporisque opem retulisse. Sic enim scribit:

Mira loci pietas & prompta precatibus ara
 Spes hominum placidam prosperitate iuuat.
 Hic corruptelis animique & corporis æger
 Oraui quoties stratus, opem merui.

Denique nostram sententiam (sic loquitur de S. Babylæ mart. reliquijs S. Chrysostomus) abundè probant, quæ quotidiana eduntur à martyribus miracula.

In natali
SS. Mart.
Nazarij
& Celsi.

Quæ cum ita sint (lubet enim verbis D. Ambrosij prologum terminare) honoramus beatos martyres principes fidei, intercessores mundi, præcones regni, coheredes Dei. Quod si dicas mihi, quid honoras in in carne iam resolutam atque consumptam, de quâ nulla iam Deo cura est? Et ubi est illud

illud, carissimi, inquit, quod ipsa veritas loquitur per prophetam? Preciosa in conspectu Domini mors sanctorum eius. Et iterum: Mihi autem valde honorificandi sunt amici tui Deus. Honorare debemus seruos Dei, quanto magis amicos Dei? De quibus alio loco dicitur: Dominus custodit omnia ossa eorum, & vnum ex his non conteretur. Honoro ergo in carne martyris, exceptas Christi nomine cicatrices: honoro viuentis memoriam perennitate virtutis: honoro per confessionē Domini sacros cineres: honoro in cineribus semina æternitatis: honoro corpus quod mihi Dominū meū ostendit diligere, quod me propter Dominum mortem docuit non timere. Cur autem non honorent corpus illud fideles, quod reuerentur & dæmones? quod & afflixerunt in supplicio, sed glorificant in sepulcro. Honoro itaque corpus, quod Christum honorauit in gladio, quod cum Christo regnabit in cælo. *Ita finit sermonem suum S. Ambrosius, ita & ego prologum meum.*

Nunc pro Christianis, etsi illud ultimū perquam efficax, tamen & alia maximorum Ecclesie Patrum colligo testimonia.